

NOT: Hükümün açıklanmasının geri bırakılmasının memuriyete etkisi hakkında

T.C.
ÇEVRE, ŞEHİRCİLİK VE İKLİM DEĞİŞİKLİĞİ BAKANLIĞI
Yerel Yönetimler Genel Müdürlüğü

Sayı: E-53773008-622.02-5904557

14/03/2023

Konu: Hükümün Açıklanmasının Geri
Bırakılmasının Memuriyete Etkisi

..... BELEDİYE BAŞKANLIĞINA

İlgi: 17.02.2023 tarihli ve 75489508-900-11480 sayılı yazı.

Başkanlığınızda 657 sayılı Kanuna tabi olarak çalışmakta iken dolandırıcılık ve resmi belgede sahtecilik suçundan dolayı memuriyetine son verilen personelin, işleme esas alınan suçunun itiraz edilmesi neticesinde 2. Asliye Ceza Mahkemesince hakkında hükümün açıklanmasının geri bırakılmasının karar verildiğinden bahisle yapılacak işleme ilişkin ilgi yazı ve ekleri incelenmiştir.

Bilindiği üzere, 657 sayılı Devlet Memurları Kanununun 48 inci maddesinde, "...

5. Türk Ceza Kanununun 53 üncü maddesinde belirtilen süreler geçmiş olsa bile; kasten işlenen bir suçtan dolayı bir yıl veya daha fazla süreyle hapis cezasına ya da affa uğramış olsa bile devletin güvenliğine karşı suçlar, Anayasal düzene ve bu düzenin işleyişine karşı suçlar, zimmet, irtikâp, rüşvet, hırsızlık, dolandırıcılık, sahtecilik, güveni kötüye kullanma, hileli iflas, ihaleye fesat karıştırma, edimin ifasına fesat karıştırma, suçtan kaynaklanan malvarlığı değerlerini aklama veya kaçakçılık suçlarından mahkûm olmamak.

..." hükmü,

98 inci maddesinde, "Devlet memurlarının

- a) Bu kanun hükümlerine göre memurluktan çıkarılması;
 - b) Memurluğa alınma şartlarından her hangi birini taşımadığının sonradan anlaşılması veya memurlukları sırasında bu şartlardan her hangi birini kaybetmesi;
 - c) Memurluktan çekilmesi;
 - ç) İstek, yaş haddi, malûllük sebeplerinden biri ile emekliye ayrılması;
 - d) Ölümü;
- hallerinde memurluğu sona erer." hükmü yer almaktadır.

Görüldüğü üzere, mevzuat "**mahkum olmamak**" şartını aramakta olup, hükümün açıklanmasının geri bırakılması müessesesi ise "**sanık hakkında kurulan mahkûmiyet hükmünün hukuki bir sonuç doğurmaması**" anlamına gelmektedir. Nitekim aşağıda yer verilen bazı yüksek mahkeme kararları da bu hususa işaret etmektedir:

"Hükümün açıklanmasının geri bırakılması kurumu günümüzde Batı Avrupa ülkelerinin çoğunun ceza mevzuatında yer alan bir kurumdur. Özellikle 1950’li yıllardan sonra Kıta Avrupası ceza hukukuna girmiş olan bu kurum, ilk olarak Anglo-Sakson hukukunda ortaya çıkmıştır. Bu kurum, yargılanması tamamlanmış olan sanığın belli bir süre denetim altında tutulması esasına dayanır. Hâkim, sanığın suçluluk ve kusurluluğunu saptamakla beraber cezaya hükmetmeyi geriye bırakmakta ve onu belirli bir süre içinde denetim altında tutmaktadır. Tabi tutulduğu denetim süresi içinde davranışları olumlu bulunduğu takdirde sanık için bir mahkumiyet kararı verilmemektedir. Böylece deneme süresini başarıyla geçirmiş olan sanık, hükümlü olma süreci dışına çıkarılmaktadır. Sanıkların toplumda suçlu olarak damgalanmaması ve topluma normal bireyler olarak tekrar kazandırılması kurumun temel amaçlarındanıdır." (**Anayasa Mahkemesi, E:2012/9, K:2012/103, T:05/07/2012**)

"Sanık hakkında kurulan mahkûmiyet hükmünün hukuki bir sonuç doğurmamasını ifade eden ve doğurduğu sonuçlar itibariyle karma bir özelliğe sahip bulunan hükümün açıklanmasının geri bırakılması kurumu, denetim süresi içinde kasten yeni bir suçun işlenmemesi ve yükümlülüklerle uygun

davranılması halinde, geri bırakılan hükmün ortadan kaldırılarak kamu davasının 5271 sayılı Kanun'un 223. maddesi uyarınca düşürülmesi sonucu doğurduğundan, bu niteliğiyle sanık ile devlet arasındaki cezai nitelikteki ilişkiyi sona erdiren düşme nedenlerinden birisini oluşturmaktadır." **(Yargıtay Ceza Genel Kurulu, E:2009/3-64, K:2009/83, T:07/04/2009)**

Diğer taraftan, ilgilinin memuriyetinin "Memurluğa alınma şartlarından herhangi birini taşımadığının sonradan anlaşılması veya memurlukları sırasında bu şartlardan herhangi birini kaybetmesi" hükmü gereğince sonlandırıldığı anlaşılmaktadır. İlgilinin görevine son verildiği tarihten itibaren tekrar atanarak mali ve özlük haklarını alabilmesi ise bu idari işlemin geri alınması/ortadan kaldırılması ile mümkün bulunmaktadır.

İdari işlemin geri alınması işleminin idare tarafından yapılabileceği, hukuka aykırılığının saptanarak ortadan kaldırılması ise ilgililerin idari yargı mercilerinde açacakları iptal davaları ile mümkün bulunmaktadır.

Bilgilerini rica ederim.

.....

Bakan a.

Yerel Yönetimler Genel Müdürü